

CHORÈPRÈCHA OU PARADI

Fô pâ chè krêre ke to va chu di rouvètè pèr Lé-Hô. Parmi lè Chin, n'in d'a ke chon on bokon dzalà lè j'ôn di j'ôtro.

Vo vèdè, Chin Mathieu, on grô l'apôtre, ke l'i a mé dè dou mile an ke n'in dèvejon, ke le prèyon. L'è le patron dè prà dè j'omo. Dèkouthè, vo rinkontrâdè Chin Marcel; chi, irè èvètyè din la vela dè Die, vo chédè chin ke l'è tyè la Clairette de Die. I dyon ke chin Marcel l'a fê di mèrâhyo, le vènèron din tota la Provence.

L'ôtro dzoua, iran apri chè tsêrkotâ a propou dè ché pâ tyè, kan l'è arouvâ, a la pouârta dè Chin Piéro nouthre n'ami Kachtelâ d'Erbivouè. Rijolè, to benéje, prè a n'in kontâ di galéjè po fére a rire Chin Piéro... ke l'è portan pâ kemoudo. Le Porté l'a fê on fôri è l'a pâ jou fôta d'on grô l'intèrogatéro po fére intrâ oun'ârma dinche nopâye.

Ma, kan lè j'ârmè arouvon Lé-Hô, i dyon ke l'è lou Chin patron ke lè vin rèchyèdre. Nouthron Gruvèrin benéje d'ithre rèpri, l'a inkotchi di bounè parolè, ôtyè dè chejin po ha rinkontra... Ma, chon arouvâ dou! Mathieu è Marcel, lè dou ke chè kontrèyivan thin menutè pye vuto! Chin Marcel l'i fâ: «L'è mè ke chu ton patron!» Mathieu: «Na... lè mè». L'afère keminhyivè dza a ch'invremâ.

Adon Marcel-Mathieu l'ou j'a fê on kou d'yè, pu l'a de to bounamin a Chin Marcel, «L'è bin tè ke t'â invintâ la Clairette dè Die... T'in d'â achurâ adi na gota!»

A Dyu a l'èmi Marcel Kachtelâ.

Anne Marie Yerly, samedi 17 octobre 2015

FÊ A BRÈCHI

Lè tuflâyè ou Kapitène Haddock din l'afère Tournesol dè Dzojè Konba, mè chon rèvinyètè in titha l'ôtri.

L'avé inkotchi po fére di brèchi. D'uche a kotyè dzoua no j'an nouthra Bènichon. To alâvè po le mi, la papèta irè bala, la hyà drobya, on bokon malète kemin chè dê, de la bouna farna. Rin a dre.

Inprindre on fê bin gréchi, atindre na vouêrba pu hop, la premire kuyirâ. Le premi, irè dza pâ tan bi, me chu dete k'irè dinche po keminhyi. Irè po rin dè choutâ in l'ê po chin. Ma adon, m'a fayu n'in ratâ na djijanna por arouvâ a n'in ravuchi kotyè j'on. L'afère keminhyivè a mô alâ.

Tru tsô? Tru frê? La papèta tru èpècha, tru hâyra? Rèkeminhyi, léchi rèvintâ le fê, le rèinprindre, rèèprovâ. Raoudzê!

L'è a chi momin ke mè chu chovinyète dè Haddock. La chejintèri m'inpatsè dè vo dre inke totè lè chouârtè dè chakramintâyè è dè non d'oji ke l'an dzefâ pê l'othô. To dzoua è-the ke mè chabrè kan mimo on galé tsiron dè brèchi pâ tru krouyo. È ché pâ kemin l'è fê, ma i chon fro de lé bon.

Anne Marie Yerly, samedi 27 septembre 2014

LA GRÊLA CHU REMON

In cheti matin 23 dè juyè, lou chèla irè bi kemin lè dzoua dévan. La natura fajè piéji a vère. Lè méchon n'iran ran vèchâye, ma iran pâ onkora pro màrè po mèchenâ. Lou gro byâ l'avè djuchto to crè. Lè kurti iran tan bi. L'an chinbyâvè ke cheri tota bona po lè payjan.

La TV anonthivè di orâdze kemin prou chovin lou tsotin, ma avui poutithre choron yo dè la grêla, ma pâ dè tyè no fère a pouère.

Pè vè duvè j'arè du midzoua, lou tin chè krouvâ. Lè nyolè vinyan adi pye nêrè avui ouna vére on bokon dzona. La grêla menachivè. In kotchè menutè l'orâdze no j'è tsiji déchu kemin bithe charvâdze.

L'oura tarubya tséchivè di grêlon ache gro tyè di pronmè ke frèjâvan chin pidji to chu lou pachâdze. Lè tiolè tsijivan di têt. Lè fenithrè volâvan in brekè. Nyon l'a j'â liji dè kotâ lè lanè è lè pouârtè ourâye. To chin k'irè dè la pâ dè l'oura l'è j'â frèjâ. Lè botyè chu lè loyètè iran tsapyâ kemin do fouétre. Totè lè oto k'iran pâ achotha chon toté kabothâye. Din lè tsan è lè prâ to l'è tsapyâ prin, lè mèchon, lè rèkoua, l'èrba, lè kurti, lè dzordi i chabrè ran dè bon. Prâ dè j'oji k'iran portan din lè ché è lè j'âbro chon j'â tyâ.

Ouna vouêrba on arè kru la fin do mondo. Lè dzin è lè bithè iran totè épouiri. Nyon n'a djamé yu chin, pânyi lè dzin lè pye anhian.

LA BOUNA CHOLUCHION

Po lè chudâ ke chon pâ mé din l'élite, lé a du tin j'in tin ouna chenanna dè charvucho. Po na grôch'inpartya l'y è ouna chenanna dè dzouyo. Rèvêre lè j'èmi, bère on vèro chin avi a rindre konta dè chon tin, chin tru kontâ lè fran, chin l'è otyè

L'è in moujin a to chin ke Fred do Kâro l'è modâ l'otro delon po le charvucho. Bin chur ke l'avi kanmimo do pochyin, po on payjan a la vèye di fin, lé a bin dou travo. Ché pra ke léchivè chon trin din lè man d'on bravo dyèrthon è ke cha fèna l'è ouna fèmala dè rèthèta.

Ou mitin de la chenanna, Fred l'a dèmandâ a kondji por alâ fère on toua intche-li. Po lè payjan y bayon chyâ. I arouvè a la méjon outre la vèya, chin ithre atindu, bin chur.

I intrè ou pèyo è travè cha fèna achètâye chu le kanapè, on pou pri do dyèrthon. L'avan l'è dè bin lou j'akordâ, chin vouityi apri le Fred. Chtiche n'a pâ fê dè gro cho, l'a fê kemin chi ke trovâvè rin dè drôlo a chin. Ma ou fon dè li, irè to rè mouâ. Le lindèman l'è rèmodâ po fourni chon tin. In arouvin ou kantenèmin, i kontè l'afère a on dè chè bon j'èmi, ke li di:

- A ta pyèthe, mè rinvouyèré le dyerthon.
- Bin chur, ma te châ kemin mè, k'on n'a tan dè mô de n'in trovâ chuto a chta chèjon.
- E bin rinvouye ta fèna...
- Ti pâ fou! è lè infan? E pu, n'a pâ fê tan dè mô dè dévejâ on bokon avui le dyèrthon; ché pâ tan chin ke mè fô fère?

Le lindèman in chè lèvin, l'avi mô dremê, Fred di a chon kamerâde:

- L'é bin rè moujâ a to, ché chin ke vu fère, ora chu dèchidâ, dè vindre le kanapé.

RG